

Murala, sormena lantzeko proposamen kolektiboa

Zangozako Ikastolak antolatuko du aurten Nafarroa Oinez festa, urriaren 19an. Hitzordu nagusiaren aurretik, hala ere, makina bat ekimen egin dituzte. Artea Oinez egitasmo artistikoa izan da garrantzitsuenetarikoa: sorkuntzaren bidez, ikastetxea eta norbere burua iraultzen ahalegindu dira eta ikastolako paretan bertan dagoen mural kolektiboa da emaitza.

| SAIOA ALKAIZA GUALLAR |

ARTEA IZAN DA ARDATZA, ikasleen eguneroko ogia Zangozako Ikastolan, 2013-2014 ikasturte osoan. Nafarroa Oinez egitear dira bertan, baina aspaldi ari dira lanean ikasleak eta irakasleak egunaren ertz guztiak leunduta gera daitezzen. Eta hitzorduaren antolakuntza kudeatzeaz gain, bestelako gaiak ere jorratu dituzte, horren adibide Artea Oinez ekimena. Bi hantetan sostengatu dute asmoa: batetik, erakusketa ibiltaria muntatu dute, sortzaile ezagunek egindako lanak paratzeko (besteak beste, Nestor Basterretxearen eta Pedro Osesen obrak batu dituzte); bestetik, 36 metroko murala marraztu dute ikasleek jolastokian, era kolektiboan. Horiek izan dira bi ekimen nagusiak, ez bakarrak, ordea: adibidez, birziklatutako materiala erabili dute eta Power Point-ak egin dituzte. Nafarroa Oinez jai egun bat baino askoz gehiago ere badelako; azken finean, errealitatea zeharka egunero-egunero ukitzen duen gaia da, txanda duen ikastolarentzat. Eta Zangozako Plastika irakasleek jakin dute festaren izaera euren ikasgaian txertatzen.

Graffitiaren erditzea

Margoketa handi bat burutu behar zutela otu zitzaion Axun Urkia Lehen Hezkuntzako irakasleari. Hark gidatu du proiektua. Aurreneko pausoa tokia aurkitzea izan zen, baina pare-parean tokatu zitzairen leku egokia: jolastokia. 36 metroko paretan daukate bertan, eta Urkiak umeez artearekin jolasteko era ezin hobea zela pentsatu zuen. Handik aurrerakoa erraz etorri zen. “Ikastolako sotoan zirriborroak egiten egon ginen aurrena, behin zehaztuta, kalean egiten genuen”.

Horrela esanda sinplea badirudi ere, luzea izan da sorkuntza prozesua: “Lehenengo hiru hilabeteetako lan handiena gaia finkatzea izan zen. Azkenean, zehaztu genuen: historia. Behin hori ezarrita, askoz errazagoa izan

zen”. Hala, Txanela liburuak gidatuta, paretan margotu eta marrazteari ekin zioten 6 eta 12 urte arteko hurrek. Oso asmo polita izan da, Urkiaren irudiko. Are gehiago, oso harrera ona izan duela nabarmendu du. “Pentsa, guk, berez, Plastikari ordubete ematen diogu astean, baina asteburutan ere etorri dira ikasleak”, adierazi du kontent. Hala, hondo urdineko graffiti koloretsu bihurtu da orain dela ikasturte bat paretan gris bat baino ez zena.

Urkiaren ikasleak ez dira bakarrik egon apaintetan; Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako gazteen laguntza izan dute. Idoia Legarretaren ikasleak izan dira muralarekin ausartu direnak. Hasieran, ez zegoen pentsatua haiek hartzea parte, baina azkenean, Urkiare-

Irudiotan, Artea Oinez egunean, margotzen eta material ezberdinekin sormena lantzen. Lelo bat izan dute Zangozako Ikastolan oinarri: Artea eta pentsamendu kritikoa.

kin batera hasi zen elkarlanean Legarreta, eta biei ideia bikaina iruditu zitzaien. Hala, muralaren azkenengo zatiaz arduratu dira 13-16 urte arteko gazteak. “Oso positibotzat” jo du Legarretak elkarlana, eta egungo artegintzan gutxi ematen dela salatu du: “Normalean, koadro bat egiterakoan, autoreak oso indibidualistak dira, nahiz eta badauden esperientziak eta pintore ezagunak ere ari dira esperientzia kolektiboak izaten. Halaxe eraman dugu guk ere aurrera murala, denok batera”. Onartu du jende askorekin aritzea zaila dela, baina aldi berean “oso aberasgarria”.

Adinak mugatzen du sorkuntza

Muralak bide luzea izan du, gazteenek pentsatu eta ikastolako zaharrenek azken zatia margotu duten arte. Bi irakasleen aburuz, deigarria da adin tarte bakoitzean nola bizi

izan duten sorkuntza. Legorretak azaldu digu: “Txikitan era intuitiboan egiten dira gauzak, handitzen zarenean teknika gehiago behar duzu. Heltzen da momentu bat non jakin behar duzun zergatik diren gauzak horrela: koloreen teoriak, konposizioa, artistak eta euren bizitzak... Hutsetik hutsa ateratzen da, bestela”. Horregatik, uste du umetan gehiago sortzen dela, hainbesteko mugarik sentitzen ez delako, eta aldi berean, teknika ez kontrolatzea ez delako traba. Bat egiten du Urkiak lankidearen ustearrekin: “Txikiek ez dute inongo beldurrik, ez dute mugarik! Gogo handiz daude, eta are gehiago emozioztatzen dira emaitza ikusten hasten direnean”. Gaztaroan daudenen kasuan, aldiz, lotsa handiagoa da, eta gehiago kostatzen zaie.

Gaztetan, prozesua bera konplexuagoa dela argitu du Legarretak, eta horri atxiki dio

Kalitatea da gure produktuen ezaugarri nagusia!

BISITA EZAZU GURE DENDA

Industrialdea B 7-8 partzela

ABLITAS · Nafarroa

KOSTAPREZIOAN

conservasartesanasmariajesús

www.conservasartesanasmariajesus.com

batzuetan sortutako artearekiko blokeoa. “Ez da bakarrik egitea, baizik eta... nola egiten da? Emaizta bezain inportantea da prozesua. Nola; zein baliabide dauzkagun, zein erre-minta...”. Gazteak gauza horiez guztiez jabe-tzen dira, eta horren ondorioz limite gehiago izan ohi dituzte.

Lelo bat izan dute Zangozan oinarri: *Artea eta pentsamendu kritikoa*. Horixe da urte osoan gogoan izan duten esaldia. Legorretari berari ere oso garrantzitsua iruditzen zaion kontzeptua da, eta holaxe saiatu da gazteei transmititzen. “Hutsa daukagu gauza askotan, baloretan, hainbeste gauze-tan, hutsa... eta hutsa jakinduriaz bete behar dugu, baina modu kritikoa lortutako jakintzaz”. Hori da, hain zuzen, DBHko ikasleei helarazi nahi izan zaiena. Sortze-ko, aurretik egindakoa ezagutu behar da, eta garai bateko sortzaileek nola lan egin duten jakinda, guztiz zilegi da bide berriak hartzea. “Hau horrela da edo aldatu dezakegu?” galdera nahi du sartu Legarretak nerabeen buruan.

Artea hezkuntzan, ahantzitako arloa

Muralaz gain, denetariko ekintzak egin dituzte ikastetxean irakasleek. Adibidez, Legarretak

36 metroko murala marraztu dute ikasleek jolastokian, era kolektiboan. Historia du gai nagusi graffitiak.

tak birziklatutako materialarekin lan egitera bultzatu ditu hainbat ikasle, eta baita ordena-gailuz egindako diseinuak sortzera ere. Bestalde, biak saiatu dira Artea Oinez erakusketa ibiltarian parte hartu duten artisten historia klasean lantzen. Poliedrikoa baita Artea Oinez ekimena.

Eta jorratutakoarekin oso kontent badaude ere, kexu dira biak, orokorrean arteari hezkuntzan ematen zaion leku urria dela-eta. Urkiak argi dauka Hezkuntza Planean bertan dela Plastika gutxietsia: “Irakasleonek aldetik jartzen dugu halako ukitu bat, baina ikusten

duzu sisteman zein garrantzi eskasa duen. Egun, gero eta toki txikiagoa ematen zaio plastika arloari. Gaizki baloratua dago heziketan”. Eta bide beretik jo du Legarretak: “Artea bigarren mailako ikasgaitzat hartu dute. Eta erreforma berriekin, musika, artea... bigarren mailako ikasgaitzat ikusten dituzte, eta ez luke inondik inora horrela izan behar!”.

Oztopoak oztopo, lanean dihardute, sorkuntzak ikastolako gelak zipriztin-du ditzan. Murala bukatzearekin batera, arteari lotutako ikasketa prozesua hasi baino ez baitute egin. ■

“Sortzeko orduan, txikiak ez dute inongo beldurrik, ez dute mugarik! Gogo handiz daude, eta are gehiago emozionatzen dira emaitza ikusten hasten direnean”

Axun Urkia, Plastikako irakaslea

argia ren lagunak

AUTOBUSAK
Aizpurua

943 36 32 90
www.autocares-aizpurua.es
info@autocares-aizpurua.es

Baduzu norekin joan